

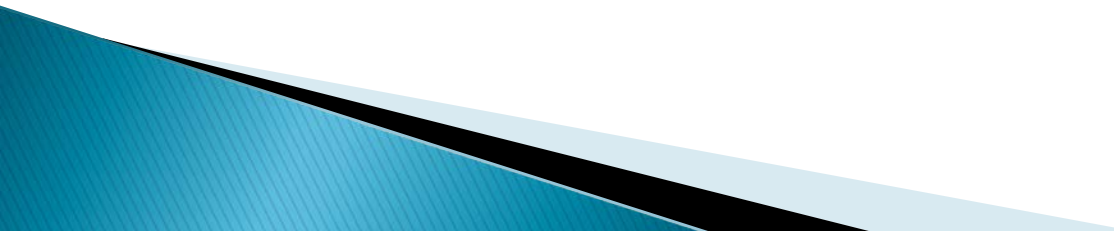
Závislost a ústavní výchova, efektivita resocializace uživatelů návykových látek v zařízeních MŠMT

AT Konference Seč 8.6.2015

Mgr. Petr Spurný
RESOCIA o.s.

Současná situace péče o ohrožené děti

Rezort školství:

- Škola – prevence, diagnostika, poradenství, hodnocení a ovlivňování chování
  - Školská poradenská zařízení (PPP, SPC)
  - Zařízení preventivně výchovné péče
  - Zařízení pro výkon ústavní výchovy (a ochranné výchovy)
-

Zařízení pro výkon ústavní výchovy

Ústavní výchova je institut rodinného práva definovaný v OZ.

Soud ji může nařídit v případě, že je vážně ohrožena nebo narušena výchova dítěte nebo nemohou-li rodiče výchovu dítěte zabezpečit.

Z důležitých důvodů ji může prodloužit až na jeden rok po dosažení zletilosti.

Ústavní výchova je krajním řešením, soud musí zkoumat jiné možnosti, jak zajistit výchovu dítěte. *Ultima ratio*.

Ústavní výchova je realizována POBYTOVĚ v zařízeních MŠMT:

DDÚ

DÚM

DD

DDŠ

VÚ

Zařízení pro výkon ústavní výchovy členění zařízení

Dětský diagnostický ústav

8 zařízení v ČR

Kapacita: 296 lůžek

525 527,-Kč/ lůžko/ 1 rok, tj. ÷44 000,-Kč/ měsíc

Zdroj MPSV ČR 2010

155 556 000,-Kč

Funkce: diagnostická, adaptace dítěte na
institucionální prostředí, metodické vedení
zařízení pro výkon ÚV

Zařízení pro výkon ústavní výchovy členění zařízení

Diagnostický ústav (pro mládež)

4 zařízení v ČR – Praha 2x, Brno, Ostrava

Kapacita: 206 lůžek

525 527,-Kč/ lůžko/ 1 rok, tj. ÷44 000,-Kč/ měsíc

Zdroj MPSV ČR

108 260 000,-Kč

Funkce: diagnostická, adaptace dítěte na
institucionální prostředí, metodické vedení zařízení
pro výkon ÚV

Zařízení pro výkon ústavní výchovy členění zařízení

Dětský domov

146 zařízení v ČR

Kapacita: v tuto chvíli umístěno na 5000 dětí

303 516,-Kč/ lůžko/ 1 rok, tj. ÷25 000,-Kč/ měsíc

Zdroj MPSV ČR

1 517 580 000,-Kč

Kapacita je naplňována

Funkce: výchovná, resocializační

Zařízení pro výkon ústavní výchovy

členění zařízení

Dětský domov se školou

31 zařízení v ČR

Kapacita: v tuto chvíli umístěno na 800 dětí

360 326,-Kč/ lůžko/ 1 rok, tj. ÷ 30 000,-Kč/ měsíc

Zdroj MPSV ČR

288 260 000,-Kč

Kapacita je naplňována, neřešeným problémem je vysoká a často dlouhodobá útěkovost ze zařízení

Funkce: resocializační, ochranná (ve vztahu k okolí, společnosti) až detenční

Z toho 1 zařízení pro EPCHO (Boletice n.L.)

zdroj Analýza efektivity fungování systému péče o ohrožené děti, Odbor prevence kriminality MV ČR 2007

Zařízení pro výkon ústavní výchovy členění zařízení

Výchovný ústav

32 zařízení v ČR

Kapacita: v tuto chvíli umístěno na 1500 dětí

Více než 360 000,-Kč/ lůžko/ 1 rok

tj. více než ÷ 30 000,-Kč/ měsíc

(Zdroj MPSV ČR údaj neuvádí)

540 000 000,-Kč

Kapacita je naplňována, neřešeným problémem je častá vysoká a dlouhodobá útěkovost ze zařízení

Funkce: resocializační, ochranná (ve vztahu k okolí, společnosti) a detenční

Z toho 1 zařízení pro EPCHO (Ostrava – Polanka n. O.)

zdroj: Analýza efektivity fungování systému péče o ohrožené děti, Odbor prevence kriminality MV ČR 2007

Zařízení pro výkon ústavní výchovy

Celkový počet umístěných dětí (mimo KÚ):

1999 – 6901 dětí

2005 – 7300 dětí

2007 – 7600 dětí

2008 – 7820 dětí

! Natalita v ČR stagnuje, resp. klesá, počty dětí v ÚV narůstají

Zařízení pro výkon ústavní výchovy

Průměrná délka pobytu:

V diagnostickém ústavu: 5,5 měsíce

V dětském domově: 5,6 roku

V dětském domově se školou: 2,4 roku

Ve výchovném ústavu: 1,3 roku

61% umístěných dětí je v zařízeních až do své zletilosti

Zdroj: Analýza efektivity fungování systému péče o ohrožené děti, Odbor prevence kriminality MV ČR 2007

Zařízení pro výkon ústavní výchovy

Trestná činnost:

56% dětí , které prošli ÚV se dopustili trestné činnosti

38% dětí se dopustilo trestné činnosti až po skončení ÚV

Z DD: 31%, z DDŠ: 73%, z VÚ: 79%

zdroj Analýza efektivity fungování systému péče o ohrožené děti, Odbor prevence kriminality MV ČR 2007

Důvody umístění do ÚV

Záškoláctví: relativní četnost 71%

Majetková kriminalita: relativní četnost 50%

Výchovná nezvladatelnost: relativní četnost 39%

Fyzická agrese: relativní četnost 30%

Sociální důvody: relativní četnost 25%

Nezájem o výuku: relativní četnost 25%

Neakceptování autorit: relativní četnost 23%

Syndrom CAN: relativní četnost 18%

Zdroj: SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY U DĚTÍ, Závěrečná zpráva z výzkumu, Institut pro kriminologii a sociální prevenci, MV ČR 2000

Důvody umístění do ÚV

Dle výzkumu Odboru prevence kriminality MV ČR 83% dětí je umístěno do ÚV z jiných důvodů než pro trestnou činnost

Do ÚV se 34% dětí dostává bez předchozí specializované odborné intervence (mimo intervence OSPOD)

Zdroj: SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY U DĚTÍ, Závěrečná zpráva z výzkumu, Institut pro kriminologii a sociální prevenci, MV ČR 2000

Výstupy

- Vysoké počty umístovaných dětí ↔ nedostupná či nefunkční terénní, sociální, poradenská a terapeutická péče o ohrožené děti a rodiny
- Dlouhé pobyty dětí v ústavním prostředí ↔ nedostupná, nedostatečná či nefunkční sociální a poradenská péče o rodiny umístěných dětí
- Vysoké počty dětí umístované z ekonomických a sociálních důvodů ↔
- Vysoké počty dětí se dopouštějí trestné činnosti v průběhu a po ukončení ústavní výchovy ↔ nedostatečně efektivní ústavní péče, absence účinné postpéče

Zneužívání návykových látek a ÚV

Dítě v evidenci OSPOD – záznamy do osobního spisu

Užívání NL je jedním z obvyklých společných důvodů k nařízení ÚV

Orientační testování na přítomnost NL je častou (a vyžadovanou) aktivitou zařízení pro výkon ÚV

ÚV a závislost

Vyhláška č. 458/2006 Sb. Kterou se stanoví
podrobnosti výkonu ÚV a OV ve školství

▶ **§ 10**

▶ **Děti se závažnými poruchami chování**

- ▶ (1) Do dětského domova se školou a výchovného ústavu nebo oddělení specializovaného na výchovně léčebnou péči pro děti se závažnými poruchami chování mohou být diagnostickým ústavem umístěny zejména:
- ▶ a) děti, které jsou v důsledku svého psychického oslabení závažně ohroženy ve svém vývoji,
  - ▶ b) děti s poruchami pozornosti a soustředění, doprovázenými hyperaktivitou, které není možné zvládat běžnými výchovnými postupy a metodami,
  - ▶ c) děti experimentující s návykovými látkami nebo drogově závislé.
- ▶ (2) Výchovně léčebná péče je zajišťována speciálně pedagogickými a psychologickými metodami, zpravidla za spolupráce zdravotnického zařízení, které je způsobilé poskytovat požadovanou zdravotní péči.
- ▶ (3) Do dětských domovů se školou a výchovných ústavů nebo oddělení podle odstavce 1 se děti umístí na nezbytně nutnou dobu. Nejpozději v osmém týdnu po umístění dítěte probíhá přehodnocování aktuálnosti jeho pobytu v daném zařízení a závěry jsou součástí osobní dokumentace dítěte. Po ukončení pobytu je dítě přemístěno zpravidla zpět do dětského domova se školou nebo výchovného ústavu.

VLO pro děti podle § 8 c)

Cesta Řevnice (DÚM Praha 4 – Hodkovičky)

Křešín (VÚ Praha 9 – Klíčov)

Medvědí Kámen (VÚ a DDŠ Hostouň)

Poklad (VÚ Husův Domov Dvůr Králové n.L.)

Žulová (VÚ Žulová)

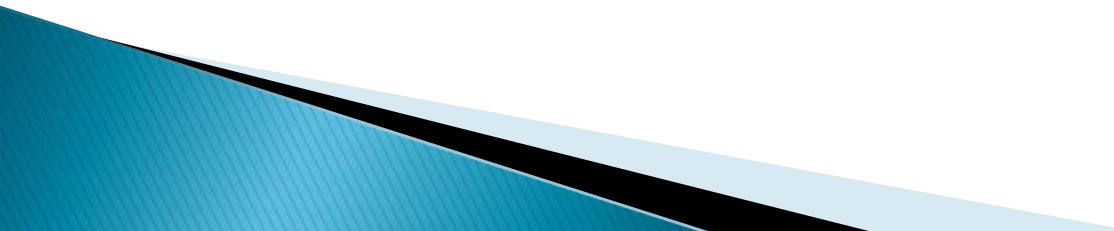
VLO pro děti podle § 8 c)

	Cílová skupina	Věk	Kapacita	Délka pobytu	Další
Cesta	Problémový uživatel	15+	12	8 týdnů	koedukované
Křešín	Ohrožený škodlivým užíváním NL		8	10 dní 20 dní 40 dní	
Medvědí Kámen	Závislý, problémový uživatel	16+	16	6 měsíců	chlapci
Poklad	Ohrožený závislostí	15+		5 měsíců + terapeutická dovolenka	chlapci
Žulová	Pokročilý experimentátor nebo závislý		16	26 týdnů	chlapci

Cíl pobytu

Cesta	zastavit se na cestě do drogové závislosti
Křešín	zkušenost abstinence (od návykových látek a činností všeho druhu)
Medvědí Kámen	<i>oni sami nebo jejich okolí vnímá vztah s drogou jako něco, co jim komplikuje život a stává se problémem pro klienta i jeho okolí</i>
Poklad	ukázat cestu života bez drog
Žulová	řešení svého problému s užíváním návykových látek

Problémové otázky

- ... kdo a jak provádí diagnostiku?
  - ... kdo a jak zjišťuje motivaci klientů ?
  - ... kdo rozhoduje o přijetí klienta?
  - ... kdo a jak provádí evaluaci ?
  - ... kdo a jak provádí supervizi?
-

Děkuji za pozornost

Mgr. Petr Spurný

RESOCIA o.s. Domaželice 36

732484077

resocia.spurny@seznam.cz

